14/05/2023

Μάνα, Μάνα Παναγιά, Μάνα Εκκλησία

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

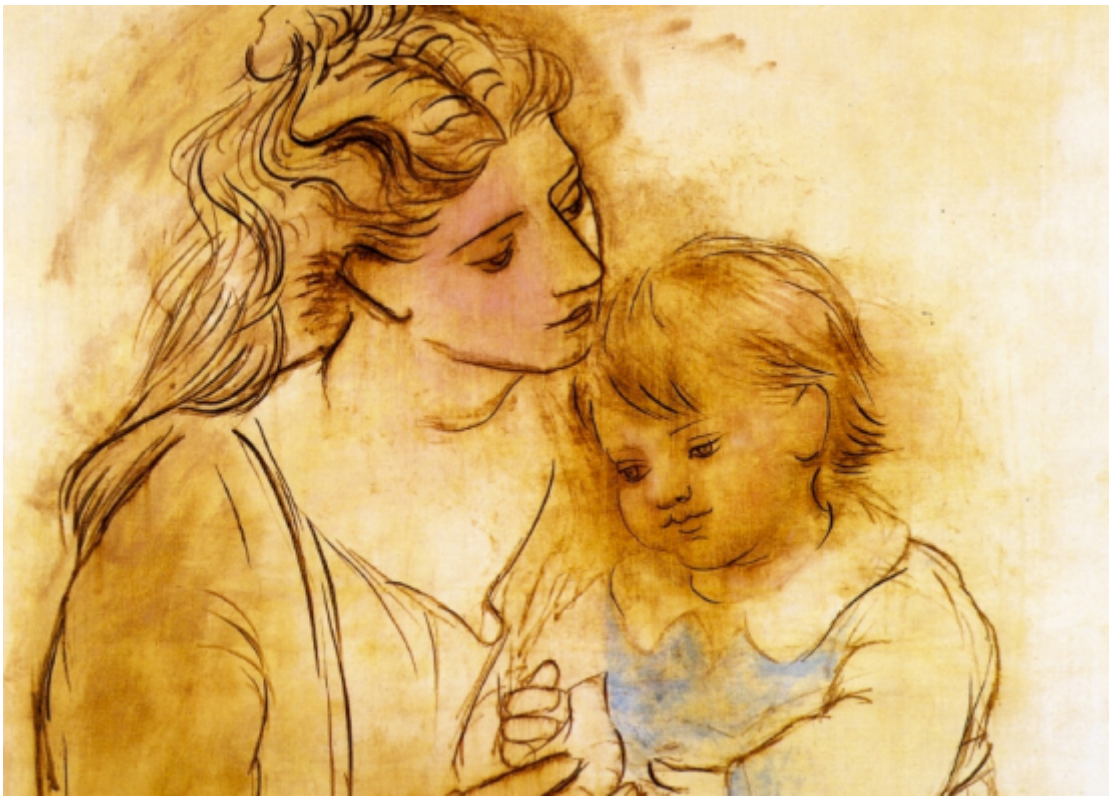

Μπορεί εκκλησιαστικά η εορτή της μητέρας να παραπέμπει στην Υπαπαντή του Κυρίου, όμως και η πρόκληση της δεύτερης Κυριακής του Μαΐου από πλευράς κοσμικής δεν πρέπει να παραθεωρηθεί – δίνει το έναυσμα για να μιλήσει κανείς και πάλι για ένα από τα ιερότερα πρόσωπα που υπάρχουν στον κόσμο. Άλλωστε πρόκειται για μία συνήθη τακτική της Εκκλησίας, κατά την οποία ένα κοσμικό γεγονός προσλαμβάνει από τη θεολογία αυτής ένα βάθος που διαφορετικά ποτέ δεν θα μπορούσε να υποψιαστεί κανείς. Λοιπόν, η συγκεκριμένη ημέρα προβάλλει τη ΜΑΝΑ, το πρόσωπο στο οποίο οι πάντες, ανεξάρτητα από καταγωγή, φύλο, μόρφωση, κοινωνική θέση, ηλικία, υποκλίνονται – «Μάνα κράζει το παιδάκι, μάνα ο νιος και μάνα ο γέρος, μάνα ακούς σε κάθε μέρος, α! τι όνομα γλυκό!» όπως λέει και ο ποιητής. Και πράγματι: χιλιάδες ποιήματα, τραγούδια, λογοτεχνικά έργα, πίνακες ζωγραφικής, γλυπτά, σε όλον τον κόσμο, έχουν ως θέμα τους το μοναδικό αυτό πρόσωπο, μπροστά στο οποίο στέκεται κανείς με δέος και απέραντο σεβασμό. Γιατί; Διότι προφανώς κανένας δεν βρίσκεται πιο κοντά από τη Μάνα σ’ αυτό που αναδεικνύει το μυστήριο της ζωής!

- Γράφει ο Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δορμπαράκης

Αλλ’ ακριβώς εδώ έχει λόγο η θεολογική ματιά της Εκκλησίας. Γιατί εκεί που ιερουργείται η ίδια η ζωή, στη μήτρα δηλαδή της γυναίκας, όπου συλλαμβάνεται μία νέα ύπαρξη για να αναπτυχθεί και να φτάσει στο σημείο να έλθει στον κόσμο ως καινούργιος άνθρωπος, εκεί υπάρχει η παρουσία της ενέργειας του Θεού μας. Πώς μπορεί να πιστέψει κανείς, αν θέλει να είναι έστω και επ’ ελάχιστον χριστιανός, ότι υφίσταται η ζωή ανεξάρτητα από Αυτόν που είναι η πηγής της; Ο Θεός είναι «ο Ων», το ίδιο το Είναι ως Εγώ πρόσωπο, γι’ αυτό και ο χορηγός του κάθε είναι. Η Γραφή με έναν λιτό αλλά και πολύ σαφή τρόπο το αποκαλύπτει: «Ο Θεός είναι Εκείνος που ανοίγει τη μήτρα της γυναίκας», που σημαίνει ότι βεβαίως κατά το θέλημα του Θεού έχουμε τη συνεύρεση του άντρα και της γυναίκας, μα χωρίς τη θεϊκή θέληση και ενέργεια, τα πράγματα θα παρέμεναν στέρφα. (Μόνο στην περίπτωση του ενανθρωπήσαντος Θεού μας έχουμε κάτι διαφορετικό: τη σύλληψή Του «εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου», αλλά εκεί μιλάμε για μία απόλυτη εξαίρεση που συνιστά το μεγαλύτερο μυστήριο που παρουσιάστηκε στη γη• ο Θεός να φανερωθεί στον κόσμο ως άνθρωπος). Κάθε παιδί, από την άποψη αυτή, είναι το «ναι» του Θεού για τη συνέχεια της ανθρώπινης ζωής, είναι η επιβεβαίωσή Του ότι θέλει ο Ίδιος να «επαναλαμβάνεται», αφού κάθε άνθρωπος συνιστά μία εικόνα του Χριστού που έχει προοπτική να ομοιωθεί με Αυτόν. Ο ίδιος ο Κύριος χαρακτήρισε τον ερχομό κάθε ανθρώπου στον κόσμο ως κατεξοχήν χαρμόσυνο γεγονός – «διά την χαράν ότι εγεννήθη άνθρωπος εν τω κόσμω» είπε. Και δικαίως: ως εικόνα Χριστού αποτελεί στην προοπτική του ένα μέλος της Βασιλείας Του, ένα μέλος δηλαδή του ίδιου του Σώματός Του, μία αύξηση και επέκταση της δικής Του χαράς. Όλα αυτά όμως δεν προβάλλουν και το μεγαλείο εκείνης μέσω της οποίας ιερουργείται όπως είπαμε η ζωή, της Μάνας!

Αλλά δεν μπορεί κανείς μιλώντας για τη Μάνα στη φυσική της διάσταση να μην κάνει λόγο και για τη Μεγάλη Μάνα, την ίδια την Παναγιά μας – Αυτή θεωρείται ο κατεξοχήν τύπος της Μητέρας. Κι όχι μόνο γιατί υπήρξε η Μάνα του Θεού ως ανθρώπου, πράγματι εντελώς Μοναδική σε όλους τους αιώνες, αλλά γιατί είναι η Μάνα και όλων των ανθρώπων: ενεργεία των χριστιανών γιατί αποτελούν μέλη του Υιού και Θεού της, του Ιησού Χριστού, δυνάμει και όλων των υπολοίπων, γιατί και αυτοί μπορούν να αποδεχτούν την κλήση Εκείνου και να μετάσχουν του μυστικού σώματός Του. Δεν είναι μία ευσεβής υπόθεση τούτο, αλλά ακριβής ομολογία του αποκαλυπτικού λόγου του Κυρίου πάνω στον Σταυρό. «Ιδού ο υιός σου» λέγει στη μητέρα Του δείχνοντας τον Ιωάννη• «ιδού η μήτηρ σου» λέγει στον μαθητή του Ιωάννη δείχνοντας τη Μάνα Του! Έκτοτε, πράγματι η Παναγία έγινε η Μάνα όλων μας, κυριολεκτικά «η πανύμνητη Μητέρα» μας, όπως το εξαγγέλλουμε με τον πανηγυρικότερο τρόπο στην ακολουθία των Χαιρετισμών της: «Ω,

πανύμνητε Μήτερ, η τεκούσα των πάντων αγίων αγιώτατον Λόγον»!

Και μαζί βεβαίως με την Παναγία ως Μητέρα του Κυρίου και δική μας Μητέρα είναι ευνόητο ότι η εορτή της Μητέρας μάς θέτει ενώπιον και της ίδιας της Εκκλησίας. Γιατί και η Εκκλησία τι άλλο μπορεί να θεωρηθεί παρά ως η Μάνα που γεννά τα παιδιά της στην αιώνια ζωή; Αυτό δεν είπε ο Κύριος; «Εάν κανείς δεν γεννηθεί εξ ύδατος και Πνεύματος δεν μπορεί να εισέλθει στη Βασιλεία του Θεού». Και μιλάμε για την πνευματική γέννηση του ανθρώπου, όταν εξέρχεται στη νέα του ζωή ως μέλος Χριστού από την «κοιλιά» της Εκκλησίας, την αγία κολυμβήθρα. Κι ακόμη περισσότερο: όταν εν Πνεύματι εκείνη δίνει τη δυνατότητα για διαρκή αναγέννησή του μέσα από την ανανέωση του βαπτίσματος με το μυστήριο της μετανοίας. Μία διαρκής κολυμβήθρα του Σιλωάμ είναι η Εκκλησία που αδιάκοπα μάς αρπάζει από την κατάντια και τη νέκρα της αμαρτίας και τον πονηρό διάβολο για να μας θέτει εσαεί νέους και ζωντανούς μπροστά στον Θεό. Γι’ αυτό και είναι τόσο αληθινός και παρηγορητικός ο πατερικός λόγος που εξαγγέλλει: «Δεν μπορείς να έχεις τον Θεό Πατέρα, αν δεν έχεις την Εκκλησία Μητέρα». Και δικαίως: χωρίς την αναγεννητική αύρα του Πνεύματος του Θεού που είναι η ψυχή της Εκκλησίας, πώς μπορεί κανείς να διανοίξει τα μάτια του και να δει τον Θεό ως Πατέρα και να κραυγάσει με την καρδιά του «αββά, ο Πατήρ»;

Πηγή pemptousia.gr (pgdorbas.blogspot.com)